

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

MEDISON

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת קידושין, דף ס"ג

אמר ריש לקיש: שמע מינה לדרכי ינאי דחקין ומוקמין מתניתין בתרי טעמא ואליבא דחד תנא, ולא מוקמין בתרי תנאי ובהד טעמא.

שמע מינה - נלמד מזה
דחקין ומוקמין - דוחקים ומעמידים
בתרי טעמי - בשני טעמים

הסבר: ריש לקיש אומר שלפי רבי ינאי, כאשר יש סתירה פנימית בתוך משנה, עדיף להסביר שמדובר בשני מקרים שונים לפי שיטתו של תנא אחד, ולא לומר שמדובר על דעות של שני תנאים שונים.

על המפה

הים התיכון

הים התיכון נמצא בין אפריקה, אסיה ואירופה, ומתחבר במערב אל האוקיינוס האטלנטי. הוא נקרא כך משום שהוא נמצא בתווך, במרכז. **הים התיכון מהווה את גבולה המערבי של ארץ ישראל, ונקרא בתורה "הים הגדול" או "הים האחרון"** (כלומר המערבי, האחורי, בניגוד למזרח שנקרא "קדם"). לאורך ההיסטוריה הוא שימש כנתיב מרכזי לתנועה ומסחר בין התרבויות השונות שלחופיו, וגם היום עוברות בו ספינות רבות. חיל הים הישראלי אחראי להגן על ישראל מפני איומים מכיוון הים. **הצוללת דקר נעלמה במהלך הפלגתה בים התיכון, בדרכה לחיפה.**

הגדה המזרחית של הים התיכון מראש הנקרה (Wikipedia, בר)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומוורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:26	כניסת שבת: 17:49
יציאת שבת: 18:37	יציאת שבת: 18:48
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:42	כניסת שבת: 17:34
יציאת שבת: 18:38	יציאת שבת: 18:50

סדר נשים | מסכת קידושין ס"ג-ס"ט

פרשת נח | ל' בתשרי- ו' בחשוון תשפ"ד (21-15 לאוקטובר 2023)

דף ס"ג: "אין אדם חוטא ולא לו"

הלכה היא שאין אדם יכול להעיד בבית דין אם ידוע שהוא נגב או שקרן. כי אי אפשר להאמין לאנשים כאלה.

היו אנשים רועי צאן, שלא הצליחו לעמוד בניסיון והיו לוקחים את צאנם לרעות בשדות זרים, ועברו על איסור גזל. לכן באותם ימים לא היו מקבלים רועי צאן כעדים בבית הדין, כי רועי הצאן היו חשודים שעברו על איסור גזל. אבל לעומתם, ישנם רועי צאן שאפשר לקבל אותם בבית הדין כעדים. מי הם? **רועי צאן הרועים צאן של אחרים ולא את הצאן השני: להם.** רועה צאן כזה אינו חשוד שיקנס לשדות של אחרים. מדוע? מפני ש"אין אדם חוטא ולא לו". מכיון שהצאן אינו שלו, הוא אינו מרוויח מכך שהוא גזל עבדו. מאכל, והפך קובע שאין חשודים באדם שעבר עברה אם אין לו ממנה כל רוח.

דף ס"ד: רבי יששב, מעשרה הרוגי מלכות

רבי יששב היה תלמידו של רבי יהושע, וחברו הטוב של רבי עקיבא.

רבי יששב היה נדיב באופן מיוחד והוא חילק את כל נכסיו לעניים.

בהיותו בגיל תשעים, לאחר חורבן בית שני, הרומאים הרשעים הוציאו אותו להריגה בשרפה. **רבי יששב הוא אחד מעשרה הרוגי מלכות,** ביניהם רבי עקיבא ועוד קדושים.

דף ס"ה: חלוקת ירושה

משה ואברהם היו אחים טובים, וידידות מופלאה שררה ביניהם. באחד הימים חלה אביהם הזקן, וכעבור זמן-מה הוא הלך לעולמו. לאחר השבעה הם ישבו לחלק ביניהם את הירושה. לפני שהם נפרדו טלפן משה לרב בית הכנסת ושאל: האם אגנונו צריכים שיהיו כאן עדים שיעידו על הסיכומים שלנו? הרב השיב לו, כי בדף זה לומדים שבמקרה כזה **הסיכום שלהם תקף וקיים גם אם אין עדים, אבל כדאי שיהיו עדים שיעידו על החלוקה,** כדי שאם חס וחלילה תתעורר אחר כך מחלוקת או שישכחו מה היה הסיכום, העדים יוכלו להעיד מה קרה.

דף ס"ו: ינאי המלך

ינאי היה מלך ישראל בתקופת בית המקדש השני, והוא עשה מעשה חמור. פעם אחת הוא יצא למלחמה וכבש ערים רבות במדינה בשם "כוכלית". כאשר הוא שב משדה הקרב עטור ניצחון, הוא ערך סעודה גדולה והזמין את כל חכמי ישראל.

לקראת ההמראה, הוקרן במטוס סרטון בטיחות, בו נאמר שאם חלילה יהיה מצב בו יצטרכו להשתמש במסכות חמצן במטוס, ויושבים זה ליד זה מבוגר וילד, אז קודם כל על המבוגר לשים את מסכת החמצן על עצמו, ורק אחר כך ישים מסכה על הילד. העניין הזה עורר דיון סוער בין אורי ועל שישבו במטוס.

יעל טענה שזה ממש לא הגיוני -
הרי הקטן חלש יותר ופגיע יותר
ולכן עדיף לתת לו קודם את
מסכת החמץ כדי שיוכל לנשום,
ורק אחר כך המבוגר, שהוא חזק
יותר ויכול להחזיק מעמד יותר
זמן מאשר הילד, ידאג לעצמו
וישים את מסכת החמץ.

אורי טען שזה הגיוני מאוד לנהוג כך. קודם המבוגר ידאג לעצמו שהוא יוכל לנשום, וכשהוא יהיה בסדר, יציב וחזק יותר, אז יהיה לו גם כוח ואפשרות לדאוג לקטן יותר שיושב לצידו.

מה? עתה?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

מבצע ספינות שרבורג

ספינות שרבורג היו חמש ספינות סער שישראל הזמינה מצרפת ואף שילמה את מחצית מחירן, אולם צרפת החליטה לאסור על מכירת נשק לישראל וסירבה להעביר לידיה את הספינות.

ישראל יזמה סיפור כיסוי על מכירת הספינות לגורם אחר, ובאמצעות מבצע הטעיה הצליחה להבריח את הספינות מצרפת ולהביא אותן לישראל בשנת 1969. הספינות נקראו סופה, געש, חרב, חנית וחץ, ושימשו תפקיד חשוב במלחמת יום כיפור ומלחמת לבנון.

אחת מספינות שרבורג בדרכה לישראל. 1969.
(Clandestine Immigration and Navy Museum - Haifa)

**הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה**

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.

תלמידי התלמוד הישראלי- 'ינעם', אשדוד.

המושג השבועי

100
שנים לייסוד
'הדף היומי'

ניסוך המים

ניסוך מים על המזבח בכל יום משבעת ימי חג הסוכות בשעת הבוקר, בזמן הקרבת קורבן תמיד של שחר. בזמן המקדש, היו שואבים בכל בוקר מים ממעיין השילוח והיו מנסכים אותם על המזבח. זמן המצווה בחג הסוכות היה מפני שבחג היו נידונים על המים, ומתפללים לזכות לגשמי ברכה בשנה הבאה לטובה.

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 איזו צוללת מצוירת כאן?
- 2 מהיכן ולכן היא שטה, ומתי?
- 3 מה עלה בגורלה?
- 4 כמה אנשי צוות היו עליה?

השנה אנו מציינים

100 שנים לייסוד הדף היומי

למדו את המושגים המודגשים בעלון ותוכלו להשתתף בחידונים ופעילויות במשך השנה.

מי אני?

1. נולד באוסטריה ועלה עם משפחתו לארץ בגיל חמש.
2. מאז ילדותו נמשך אל הים ואהב לשחות ולשוט.
3. התגייס לחיל הים ושירת כמפקד נחת.
4. התמנה למפקד הצוללת החדשה "דקר".
5. נעלם יחד עם שאר אנשי צוות הצוללת, ונחשב לחלל שמקום קבורתו לא נודע.

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'תר"ס	5258 ה'תר"ט	4900 ה'תר"ל	4800 ה'תר"ם	4650 ה'תרע"ה	4260 ה'תר"ם
2019 שנת סיום חשי"ם ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לזין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

אם ננסה להגדיר את מה שעמד מאחורי חטאיהם של אנשי דור המבול נוכל להגיע לנקודה משותפת והיא - **פריצת גבולות**. גם חטא הגזל בו הם חטאו, וגם חטא העריות והריסת המשפחה - מסמלים שבירה ופריצה של מתחמים וגדרות המבדילים בין איש לרעהו. לכל אדם יש את משפחתו ואת ממונו, והניסיון של אדם אחר לקחת מהם מהווה פריצה של גבול זה.

הקב"ה רצה ללמד את החוטאים עד כמה עולם ללא גבולות הוא מסוכן ועל כן הביא דווקא את המבול. המבול הרי הוא מים, שהם הדבר הכי בסיסי ויסודי לקיום של כל יצור, אבל גם הם - ללא גבולות וגדרים יכולים להוביל להרס וחורבן - למבול.

חידה!

למדנו על המלך ינאי הרשע, שהרג את חכמי ישראל. זהו את המלכים הבאים:

1. ציווה להשליך את התינוקות של בני ישראל ל**יאור**

2. השליך את חנניה, מישאל ועזריה לכבשן האש

3. נהג להרוג את מי שנכנס לחצרו בלי רשות

4. לפי המדרש, ניסה לזרוק

(זוהי 'מלומד' 'מלומד' 'מלומד' 'מלומד')

שאלות השבוע

- איזה רועי צאן כשרים לעדות?
- מדוע הרג ינאי המלך את החכמים?
- מה היה חטאם של עמון ומואב?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

סדר נשים | מסכת קידושין, דף ס"ו - ס"ט

בסעודה זו היה נוכח גם אדם רע מעללים בשם אלעזר בן פועירה, והוא הסית את המלך כי חכמי ישראל שונאים אותו ואינם שמחים בהצלחתו. ברשעותו הוא יעץ למלך: "לבש על מצחך את ציצת הזקב של הכוהן הגדול, ותראה מה הם יאמרו לך". ינאי שמע לעצתו של הרשע ולבש את הציצ, ואכן אחד מחכמי ישראל אמר לו: "המלך ינאי, הן ציצת הזקב מיועד לכוהן הגדול בלבד ואסור לאיש אחר ללבוש את בגדי הכוהן הגדול". בתגובה לכך ינאי המלך החליט להרוג את כל חכמי ישראל, ורק חכם אחד ניצל. היה זה התנא שמעון בן שטח, שהיה אח של אשתו של ינאי המלך, והיא החביאה אותו מבטלה הכועס. כאשר יצא שמעון בן שטח ממסתורו, הוא שב ולימד תורה לעם ישראל.

דף ס"ז: עונשם של עמון ומואב

התורה אוסרת על בנות העם היהודי להתחתן עם גברים בני העם המואבי ובני העם העמוני, אפילו אחרי שהם מתגיירים.

איסור זה כתוב בתורה במפורש, והיא גם מסבירה את סיבת האיסור: **כשבני ישראל הלכו ממצרים לארץ ישראל, הם עברו בגבול ארצם של בני עמון ובני מואב, והללו אפילו לא הסכימו לתת להם לחם ומים. מפני ההתנהגות המבישה שלהם, אסרה התורה להתחתן איתם לעולם.** ספר החינוך (מצוה תקס"א) כותב, **שבמצוה זו התורה מראה לנו עד כמה חשובה מצות גמילות חסדים,** ועד כמה יש להתרחק מן הפקפוק. לכן היא מצוה אותנו לשנוא אותם כי עם שלא מסוגל לעשות אפילו חסד פשוט כל כך, לתת קצת מים ונקצת להם לעם ענף שהולך במדבר - אינו ראוי שיתחתנו איתו.

דף ס"ח: רבי שמעון בן יוחאי

בדרך כלל כשכתוב במשנה רבי שמעון, ולא מוזכר תואר נוסף, הכוונה היא לרבי שמעון בן יוחאי. רבי שמעון בר יוחאי היה התנא שהתחבא במערה עם בנו מפני הרומאים ולמד שם שנים רבות, ולצורך התקיימותו נבראו עץ חרוצים ומעין קטן בפתח המערה. כך היתה דרכו של רבי שמעון בלימוד התורה: בכל מקום שבו התורה מצוה או אוסרת דבר כל שהוא, הוא ניסה להבין מה הטעם של התורה ומדוע היא ציותה כך, ולאור הטעם הוא היה מסיק הלכות.

דף ס"ט: את מי העלה עזרא הסופר מבבל?

בדף זה מתחיל הפרק הרביעי של מסכת קידושין - פרק "עשרה יוחסין". המשנה מספרת שכאשר עזרא הסופר עלה מבבל להקמת בית המקדש השני, הוא העלה איתו מבבל גם כל מיני אנשים שאסור ליהודים להתחתן איתם, ובבבל הוא השאיר רק יהודים כשרים שמוותר להתחתן איתם.

מדוע הוא עשה זאת?

כי כל תלמידי החכמים עלו איתו לארץ ישראל והוא חשש שאם ישארו בגולה אנשים פסולים, יהודים כשרים יתחתנו איתם, כי בלא תלמידי חכמים לא יהיה מי שידייק אותם מי פסול ומי כשר. לעומת זאת, בארץ ישראל ישמרו תלמידי החכמים שיהודים לא יתערבו עם פסולים אלה ולא יתחתנו עמם.